

PROJEKT HIPOTERAPIE V POČINU JE JIŽ DLOUHODOBĚ FINANČNĚ PODPOROVÁN V GRANTOVÉ OBLASTI ZDRAVOTNICTVÍ MAGISTRÁTEM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

HIPOTERAPIE V POČINU

- 1. Zkušenostní charakteristika organizace**
- 2. Rámcový rozvrh, přehled klientely včetně diagnóz**
- 3. Způsob poskytování služby, její cíle a personální zajištění**
- 4. Další cíle a efekty**

1. Zkušenostní charakteristika organizace

Jezdecký klub Počin je členem České hiporehabilitační společnosti, České jezdecké federace a České asociace tělesně handicapovaných sportovců. Byl založen v roce 2001 s cílem poskytovat hiporehabilitaci osobám se zdravotním postižením a s cílem nabídnout pražské mládeži možnost aktivního a smysluplného využití volného času. Hiporehabilitace je v našem klubu provozována po celou dobu jeho činnosti, věk našich klientů se pohybuje od 3 let do neomezeného věku dospělých. **V roce 2016 naše středisko získalo statut Střediska doporučené hiporehabilitace SDH a koně našeho střediska složili hiporehabilitační zkoušky. Ty jsme v červnu roku 2021 úspěšně obnovili a pro terapie jsme připravili další dva koně. Všichni koně získali při zkouškách specializaci na hipoterapii ve fyzioterapii a ergoterapii, hipoterapii v pedagogické a sociální praxi a pro kontaktní terapii. Jeden z koní má navíc specializaci pro paravoltiž.**

2. Rámcový rozvrh, přehled klientely včetně diagnóz

Rámcový rozvrh hipoterapie ve fyzioterapii a ergoterapii (HTFE) v JK POČÍN 2025

	dopoledne	odpoledne	Počet klientů celkem	Počet jednotek hipoterapie
po	0	0	0	0
út	9.00 – 11.30 HTFE	13.30 – 15.30 HTFE	16	16
st	0	11.30 – 14.30 HTFE	4	4
čt	9.00 - 11.30 HTFE	13.30 – 15.30 HTFE	20	20
pá	0	0	0	0
so	Trénink koní	Volno, výběh	0	0
ne	Trénink koní	Volno, výběh	0	0

Ve dnech, kdy neprobíhá HTFE jsou koně využívány k volnočasové aktivitě pro děti, mládež a pro dětské klienty na HPSP (hipoterapie v pedagogické a sociální praxi), převážně o víkendu probíhá trénink a výcvik koní zaměřený na kondici a ovladatelnost koně.

Přehled klientely a diagnóz

Většina našich klientů má trvalé bydliště v Praze. K **hipoterapii přijímáme klienty pouze na základě doporučení ošetřujícího lékaře.**

Samotný průběh terapie potom přizpůsobujeme diagnóze klienta a jeho individuálním potřebám.

klient	diagnóza
IC Zahrada, Praha 9 děti 6-17 let 6 klientů	Kombinované postižení, nevidomí, autisté, DMO, LMD
Roska Praha dospělí 3 klienti	Roztroušená skleróza
Individuální klienti 3-40 let 20 klientů + náhradníci	Skoliózy, autismus, Dawnův syndrom, Rettův syndrom, DMO, mentální retardace, ADHD, svalová dystrofie, LMD
Paraple, Praha 10 vozičkáři od 18-ti bez omezení věku 2-8 dospělých klientů	Různě komplikovaná onemocnění a úrazy páteře
Chráněná dílna U Červeného javoru	Mentální retardace, autismus

15-30 let 3-4 klienti	
--	--

Předpokládáme, že v roce 2024 budeme **poskytovat hipoterapii cca 35 týdnů** (po odečtení svátků, prázdnin....). Při současném stavu maximálně 40 klientů týdně je roční kapacita poskytnutých jízd na počtu 1400. V období Covidu jsme provoz přizpůsobovali aktuálně platným nařízením Ministerstva zdravotnictví a v případě nutnosti bychom postupovali stejně i v roce 2025.

3. Způsob poskytování služby, personální zajištění a cíle hiporehabilitace

Hipoterapie (HTFE) – personální zajištění

MUDr. Zoran Nerandžić - lékařský garant tohoto projektu, lékař rehabilitační kliniky FNKV
Mgr. Veronika Horáková - fyzioterapeutka , odstěhovala se a ukončila svoji činnost k 1.1.25
Mgr. Zuzana Hružová - fyzioterapeutka doplňující si vzdělání na kurzu HTFE
Bc. Adéla Jílková – fyzioterapeutka s kurzem HTFE v Miráklu
Hanka Špindlerová – cvičitelka, absolventka kurzu HPSP
Mgr. Anežka Nehasilová - absolventka oboru zoorehabilitace na ČZU Praha
Bc.Lenka Trávníková – absolventka oboru zoorehabilitace na ČZU
Bc. Petra Bacílková, Dis. – cvičitelka, záchranářka, pedagog hipolog
Ema Cmíralová – asistentka a pomocník při hipoterapiích, studentka psychologie
Mgr. Gabriela Bystrická – vodič hipoterapie , hipolog, přírodovědná fakulta UK
Dáša Kriseová – asistent při HTFE, občasný záskok za vodiče, časově flexibilní
Hugo Poláček – asistent, vodič, zkoušky ZZVJ, příprava koní
Miroslav Resl – asistent, velké pracovní zkušenosti s dětmi z DD, empatický
nepravidelně se účastní dobrovolníci – Ing.Jitka Hausnerová , Bc. Eliška Erhartová, a studenti zoorehabilitace či jiných oborů VŠ.

Způsob poskytování služby

Dopravní dostupnost areálu je výborná. Nacházíme se na trase vlaků linek S1 a S7 jen 15 minut z Masarykova či Hlavního nádraží a autobusových linek MHD jedoucích z Černého Mostu, Palmovky a Depa Hostivař. Vnitřní prostory areálu jsou postupně zpevňovány gumovými deskami, aby poskytovaly komfortní zázemí pro osoby s postižením. Areál je dále vybaven bezbariérovým wc a nástupní rampou, k níž je zcela bezbariérový přístup.

Pro **hipoterapii** je v jezdeckém klubu využíváno **5 koní plemen hucul, českomoravský belgik, pony, quarter horse, křížený kladrubský kůň/pony**. **Tito koně mají platnou licenci hiporehabilitačních koní pod ČHS, jež si prodloužili v červnu roku 2021 obnovením zkoušky**. Rozmanitost plemen, která se u koní projevuje jejich mentalitou, pohybovým vzorcem a temperamentem umožňuje zvolit

vhodného koně pro osoby s různým zdravotním postižením a současně využít koně pro jezdecký výcvik dětí školního věku. Odlišné fyzické parametry jednotlivých plemen zase využíváme pro léčebné jízdy.

JK Počín získal statut Středisko doporučené hiporehabilitace České hiporehabilitační společnosti. To je druhý nejvyšší statut garantující kvalitní hipoterapii.

Průběh hipoterapie

Vlastní hipoterapie probíhá na travnatém pásu kolem řeky Rokytky. Klient je veden v kroku na koni, který je opatřený madly, silnější dekou a veden je na uzdečce nebo provazové ohlávce podle potřeby. **Klienti musí používat bezpečnostní přilbu, kterou jim zapůjčíme . Jízda bez ní probíhá pouze ve zcela výjimečných, lékařem indikovaných případech, kdy je bezpečnost zajištěna dvojnásobným jištěním ze strany asistentů a potvrzena souhlasem rodičů. Klient je poučen, že má mít na sobě neklouzavý oděv s dlouhým rukávem i nohavicemi. Po celou dobu průběhu hipoterapie je přítomen fyzioterapeut, který kontroluje správný sed klientů, navrhuje vhodné cviky, dohlíží na jejich provedení a u příslušných diagnóz volí vhodný cvičební proces vedoucí k nápravě chybných návyků či stereotypů.** Aby byla hipoterapie skutečným přínosem pro zlepšení zdravotního stavu pacienta, je **důležité také její závěrečné zhodnocení**, které je nedílnou součástí každé jednotky.

Do areálu byla zakoupena také klisna plemene Shetlandský pony. Na té neprobíhá hipoterapie, ale malé děti se s ní mohou mazlit a zvyknout si na kontakt s koněm. **Děti se tak učí komunikaci s koněm, jsou nuceny ovládat své emoční projevy a zároveň rychle a jasně reagovat na signály vysílané koněm. Ten zde působí v roli terapeuta jako emočně stálý a upřímně jednající prvek. Na standardní podněty vždy standardně reaguje. Navázání vzájemné komunikace posiluje sebevědomí dětí, které mohou potom uplatnit v komunikaci se svými vrstevníky.**

Oddíl disponuje **bezpečnou kovovou nástupní rampou**, která je opatřena zábradlím a delší nájezdovou šikmou plochou pro vozíčkáře. Zajímavostí je tyč ve výšce cca 130 cm na hraně plošiny, které se mohou klienti přidržovat rukama, než dosednou na hřbet koně a stejně tak jim poskytuje pocit jistoty při sesedání na rampu.

Všichni koně, které jezdecký klub využívá k hipoterapii, jsou pro tuto činnosti připravováni pravidelným tréninkem na jízdárně a v terénu, aby se udržela jejich fyzická a psychická kondice.

4. Další cíle a efekty

Děti k nám často přicházejí v doprovodu svých rodičů. Vzájemná spolupráce při poskytování hipoterapie a procházka s koněm v přírodě jim přináší nutnost nevšední komunikace, což vede k oživení a k upevnění vztahů v rodině. Pracovní vytížení většiny populace v současné době zkracuje společně strávený čas, na koni se však spěchat nemůže. Zdravotní postižení přináší našim klientům různá omezení a ti jsou tak ohroženi sociální exkluzí. Během hipoterapie musí svoji pozornost zaměřit na osobnost koně a na aktivní spolupráci s terapeutem, dochází u nich k odpoutání od psychických bloků a k celkovému uvolnění. Vzniká tak prostor pro bezprostřední rozhovor s terapeutem a dalšími klienty. Hipoterapie tak nabízí příležitost k navázání nových přátelských vztahů.

5. Komentář k rozpočtu

Areál JK Počin je samostatně fungující klub, který není zastřešen větším subjektem, veškerou **péčí o koně si zajišťujeme svépomocí**. Rozpočtované náklady projektu jsou uváděny **jako skutečné**, pro daný rok odpovídající náklady, za které bychom byli schopni provoz hiporehabilitačních koní zajistit částečně dodavatelsky. Provozovat areál s koňmi je nesmírně náročné, protože se jedná o soustavnou, celoroční, každodenní činnost bez možnosti přestávky. I z tohoto důvodu se v poslední době velmi špatně shání pomocníci, dobrovolníci i pracovníci právě k hipoterapii. Práce probíhá celoročně venku i za chladného počasí. Pokud zrovna neprobíhá práce s klientem, je třeba věnovat se přípravě koní a péči o ně. Náš areál sídlí na břehu Rokytky a je v záplavovém pásmu, proto máme k dispozici pouze klubovnu ze stavební buňky vytápěnou plynovými kamínky. Pevnější stavby nám územní plán neumožní. Celý hiporehabilitační tým je složen převážně z mladých lidí. Fyzioterapeutka se věnuje práci velmi intenzivně, zavádí pro klienty interaktivní objednávkové systémy a eviduje řadu náhradníků, aby bylo možné vyplnit mezery vzniklé např. lázeňskými pobyty. Hlavní složkou žádosti o grant jsou mzdové prostředky, protože bez přiměřeného ohodnocení není již možné takto náročnou terapii provozovat.

Klient hradí 200,- - 360,- Kč za jednu jednotku (podle délky terapie). Předpoklad příjmů je odvozen za předpokladu slušného počasí. Někdy je však třeba terapie rušit kvůli dešti, bouři, velkému větru nebo ze strany klienta ze zdravotních důvodů. Zavedli jsme nutnost včasného omlouvání nepřítomnosti do 9.00 hodin v den plánované hipoterapie, za pozdější omluvy klient jízdu hradí. Ne vždy se nám podaří peníze získat, a pak ukončujeme spolupráci. U zcela výjimečných případů, kdy se jedná o osamělé klienty z velmi špatných sociálních podmínek, snižujeme částku na 150,- - Kč za terapii s tím, že je doplácena ze sponzorských prostředků, pokud nám to daný rok finanční situace dovolí.

Výše celoročního rozpočtu spolku je odvislá od počtu získaných grantů, rozhodně neodráží majetek, se kterým můžeme disponovat v rámci hipoterapie. Granty jsou vždy velmi úzce specifikované na konkrétní činnost nebo investici a nemůžeme je používat jinde. Proto se může rozpočet klubu rok od roku i výrazně lišit. Pokud budujeme povrch jízdní dráhy nebo nové ohrazení, jsou příjmy z tohoto grantu výrazným zvýšením našeho rozpočtu, následující rok však tyto prostředky již nemáme. Rovněž příjmy klientů jsou variabilní složkou závislou na mnoha faktorech (viz. výše).

Vlastní reálné náklady na koně jsou vysoké a nedají se nikdy zcela přesně odhadnout, cena sena i krmiva je velmi nestabilní a v poslední době výrazně zdražuje. Snažíme se v tomto ohledu o maximální efektivnost, využíváme vlastní pastvu, částečně si děláme vlastní seno a pravidelnou údržbou pečujeme o veškeré prostory a vybavení, které k hipoterapii používáme.

Hlavním přínosem tohoto grantu je získání finančních prostředků na DPP pro hiporehabilitační tým a na jejich další profesní vzdělávání, protože cítíme morální povinnost odměnit jejich práci, které si vážíme.

Výše odměn je jediná pohyblivá složka rozpočtu, závislá na výši poskytnuté dotace v provozování hipoterapie, pokud se nám nepodaří zajistit dostatek finančních prostředků snižujeme odměny našemu týmu, protože koně musí žrát i bydlet stále stejně a jejich náklady snížit nelze. Jsou stejné, i když se HTFE nekoná. Když je krutá zima, klienti zůstávají v teple, ale koně mají dvojnásobnou potřebu krmiva a přítomnost ošetřovatele je rovněž nezbytná.

